Wystawa indywidualna pt.:

Implikacje ciążenia

Jan Fejkiel Gallery w Krakowie
2020

Jacek Machowski
ORCID: 0000-0003-2435-1350
www.machy.pl
Instytut Sztuk Pięknych
Uniwersytet Rzeszowski

Podczas wystawy zaprezentowałem cykle 4 cykle prac graficznych wykonane technikami warsztatowymi:

- *Mono no aware* – wykonany w technikach: linoryt, drzeworyt, kaszerunek, szablon; więcej na stronie: https://www.behance.net/gallery/78480893/mono-no-aware.
- *Implikacje ciążenia* – wykonany w technice: sucha igła.
- *Granice abstrakcji* – wykonany w technikach: szablon, karazuri oraz nunomezuri (ślepe tłoczenie).
- *Yōkai — samosie* – wykonany w technice: mokuhanga (drzeworyt japoński); więcej na stronie https://www.behance.net/gallery/93909807/Yokai-samosie-mokuhanga-printmaking.

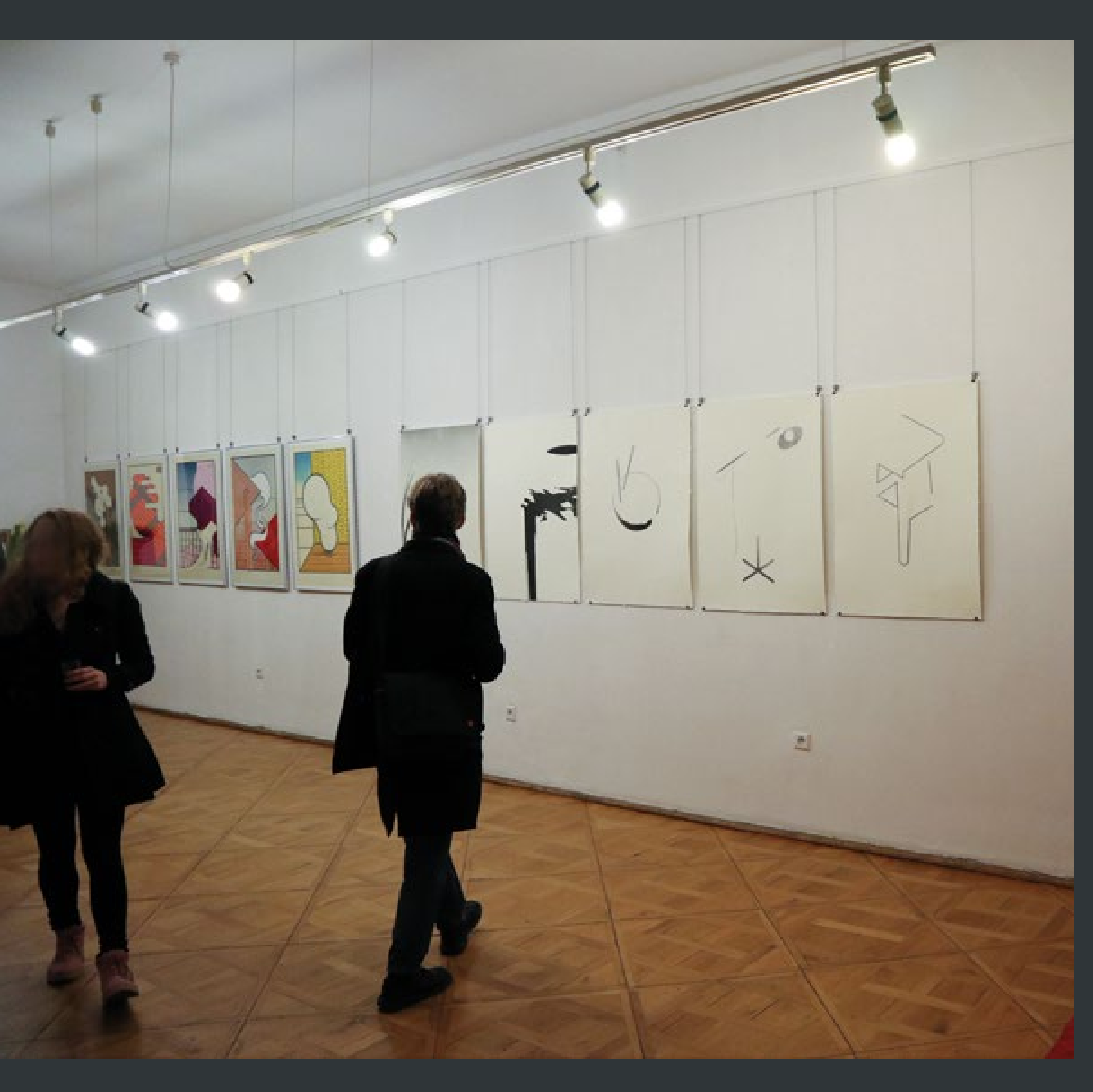

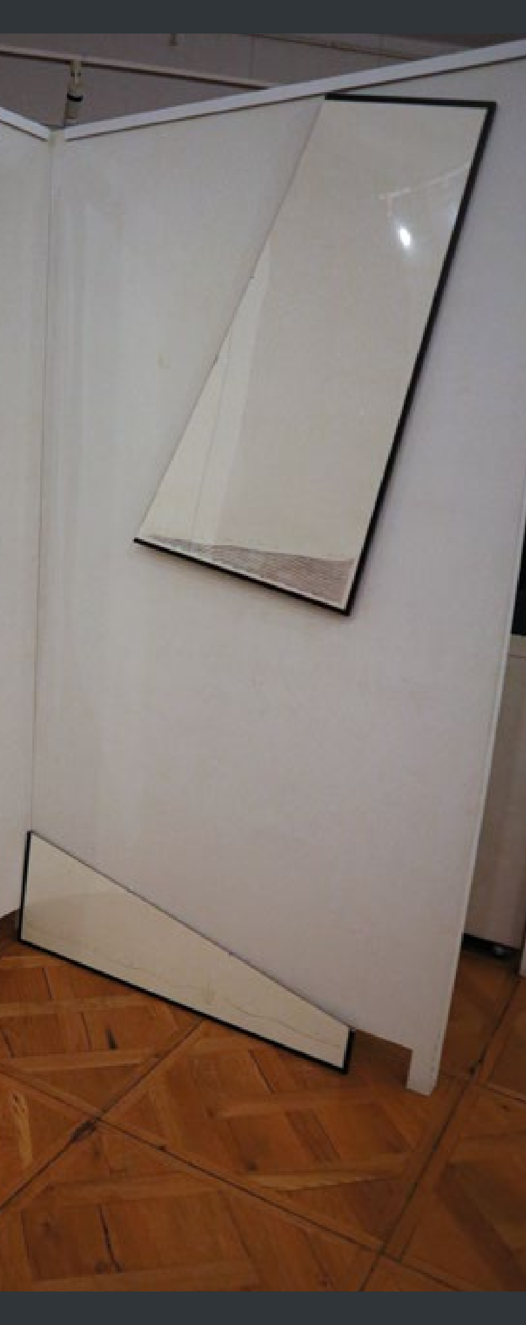

Cykl *Implikacje ciążenia* od którego wziął się tytuł całej wystawy zawiera grafiki wykonane techniką suchej igły. Każda z tych prac wykonana jest jedną nieprzerwaną linią o podobnej grubości i intensywności. Prace obrazowały i czasami w przewrotny sposób ilustrowały wpływ grawitacji tak na samo przedstawienie jak również grafiki w formie fizycznej (krzywo powieszone ramy z zachowaniem równoległości przedstawienia do płaszczyzny podłogi galerii, rozcięte grafiki wraz z ramą częściowo prezentowane na podłodze).

Opis do wystawy

Grawitacja jest jednym z czterech fundamentalnych zjawisk w przyrodzie. Siła ta odpowiada za istnienie naszego wszechświata w takiej formie, jaką obecnie znamy. Jest badana przez naukowców i wykorzystywana do przyśpieszania statków kosmicznych. Jednocześnie grawitacja, jest odpowiedzialna za pozornie błahe zjawiska jak tworzenie się kałuż, kształt i kierunek zwisania niedbale rzuconej kurtki na stojak, utrzymania taboretu na podłodze. Jesteśmy w stanie dokładnie przewidywać jej oddziaływanie, mimo tego, do teraz nie udało się znaleźć elementarnej cząstki tego zjawiska. Im więcej o niej wiemy, tym dziwniejsza się wydaje. Potrafi odkształcać się, falować, rozciągać. Jest dla nas tak wszechobecna, że aż niezauważalna. Potężna siła, która utrzymuje galaktyki w skupieniu jest jednocześnie na tyle słaba, aby roczne dziecko było w stanie przeciwstawić się jej przyjmując postawę pionową. Jednak grawitacja działa nieprzerwanie, słabo, lecz systematycznie i nie spocznie póki całej materii nie ściśnie w jeden osobliwy punkt.

W moich pracach graficznych postanowiłem zająć się zjawiskiem grawitacji, czego wynikiem jest wystawa „Implikacje ciążenia". Tytuł ten odnosi się również do jednego z cykli grafik, który prezentuję, jako część tej ekspozycji. Od dawna w swojej twórczości inspiruję się naukami ścisłymi i staram się przenosić je na pole grafiki artystycznej. Już w cyklach dyplomowych Norma i Norma 2.0 poruszałem tematy sił fizycznych i próby racjonalizowania pozornie nieracjonalnych rzeczy. W nowych cyklach również zajmuje mnie ta problematyka, jednak obecnie obrazuję te zagadnienia mniej dosłownie, z większą dozą poetyki niż w poprzednim sztywno technicznym języku. Na wystawie prezentuję oba te podejścia, tak aby odbiorca mógł wybrać bliższy mu wyraz estetyczny.

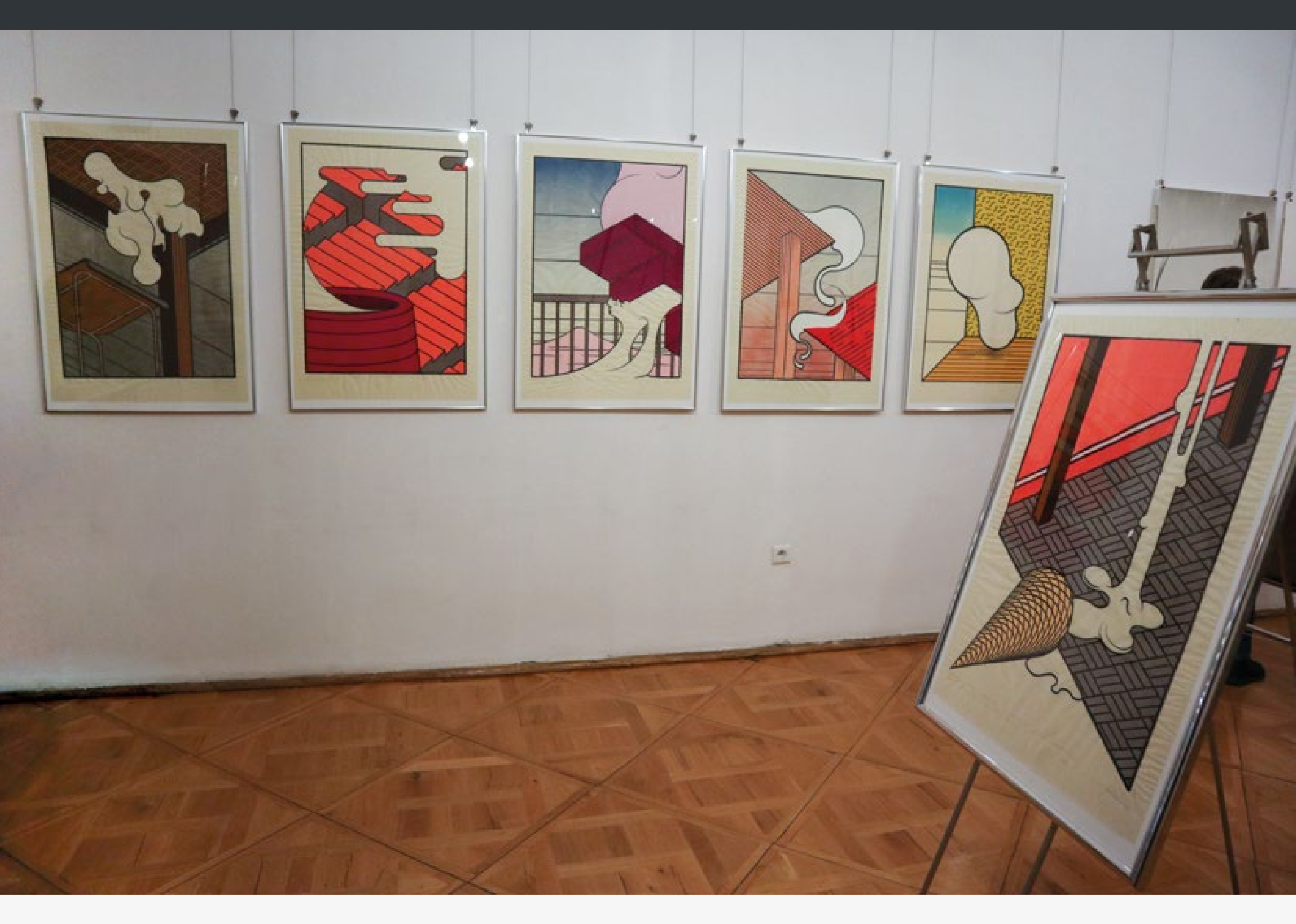

Mono no aware jap. 物の哀れ

Jest to określenie rodzaju estetyki japońskiej. Samo znaczenie nie jest do końca przetłumaczalne. Jest to forma zadumy (melancholii) nad sprawami małymi, pozornie nieistotnymi (odnosi się do tematu przemijania). Dosłownie mono oznacza rzecz, natomiast aware to rodzaj zachwytu.

Do stworzenia cyklu tradycyjnie wykonywanych prac graficznych, zainspirowała mnie szeroko pojęta kultura japońska, a w szczególności Ukiyo-e, przejawiające się przede wszystkim w tradycyjnych drzeworytach japońskich. Jednak nie realizowałem prac w tym stylu. Przeanalizowałem, przetworzyłem, osiągnięcia tamtejszych mistrzów i połączyłem tę wiedzę z własnym sposobem postrzegania świata. Efektem takiego działania są grafiki tworzące pomost pomiędzy kulturami (japońską i europejską). W pracach tych można znaleźć elementy surrealizmu, haiku, wspomnianego wcześniej Ukiyo-e, ale również grafiki wykreślnej oraz zasad matematycznych.

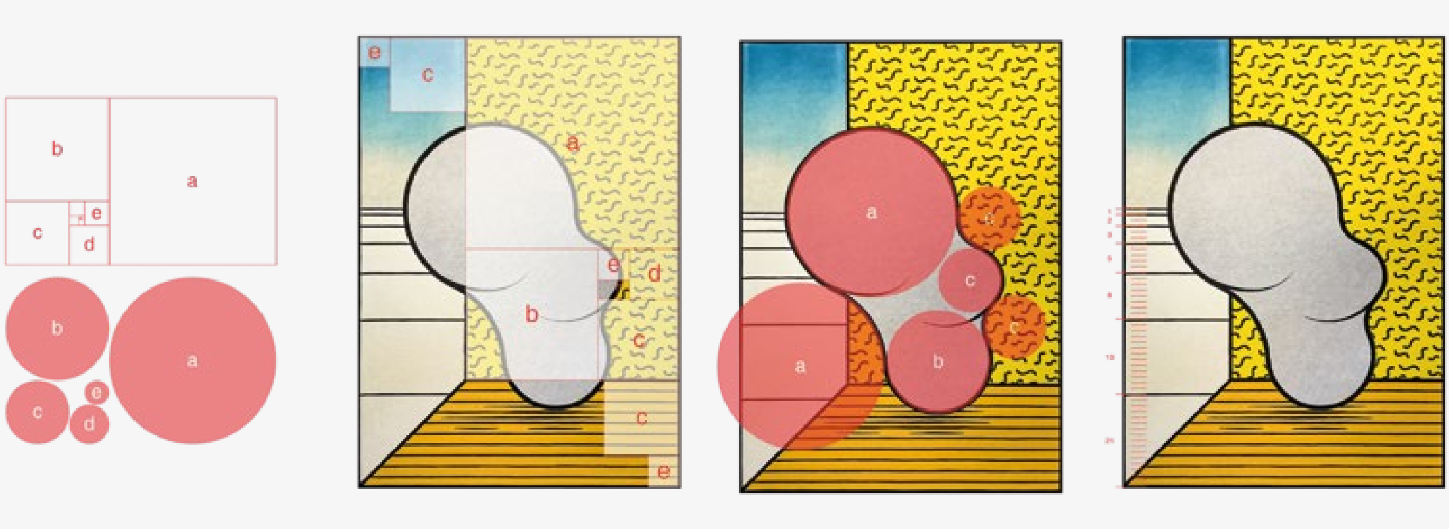

Projektowanie kompozycji

Bardzo ważną częścią tych prac było moje zamiłowanie do podziałów matematycznych i do stosowania teorii naukowych w pracy twórczej. Poszukiwania w obrębie powiązania sztuki, z odniesieniami do zagadnień szeroko pojętych nauk ścisłych, są pewną cecha charakterystyczną w mojej twórczości.

Przy tworzeniu prezentowanego cyklu zainteresowałem się uniwersalnością zasady złotego podziału i jej „wszechobecnością" w przyrodzie i cywilizacji — to, że jest ona ciągle aktualna i wykorzystywana od czasów starożytnych. Dlatego odwołuję się do tej estetycznej zależności, będącej wynikiem zastosowania ścisłych matematycznych podziałów. Zastanawia mnie fakt, że często jest ona używana intuicyjnie. Układy oparte na takiej kompozycji, wydają się naturalnie zrównoważone.

Paradoksalnie złoty podział łączy w sobie abstrakcję i komplikację matematyczną, będąc jednocześnie swobodnym i zharmonizowanym układem.

Za temat prac przyjąłem formy „niedookreślone" (przelewające, spływające itp.), których cechą jest to, że nie występują w naturze zbyt długo — są ulotne, chaotyczne — początkowo nie kojarzą się z matematycznymi podziałami czy geometrią. Kompozycje prac dostosowywałem do podziałów matematycznych (złoty podział, ciąg Fibonacciego, liczby pierwsze, spirala Ulama itp.), przy tym zachowując wartości estetyczne.

Więcej informacji na stronie:
https://www.behance.net/gallery/78480893/mono-no-aware

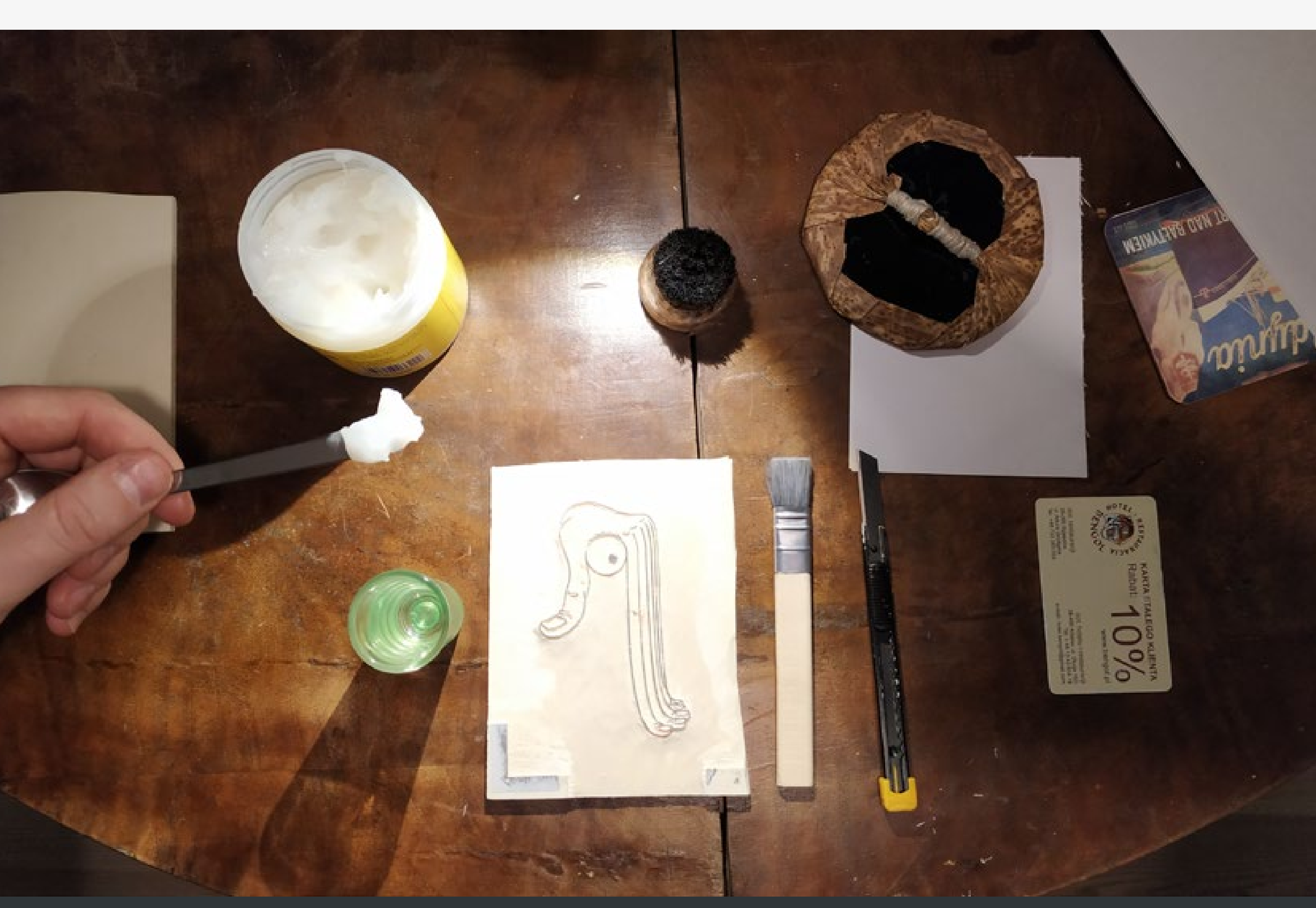

Yōkai jap. 妖怪

Yōkai to w japońskiej kulturze grupa mitycznych stworzeń, wywodząca się z tradycji ludowej. Niektóre bywały niebezpieczne i groźne, inne psotliwe lub przyjazne. Często były przedstawiane na tradycyjnych drzeworytach japońskich.

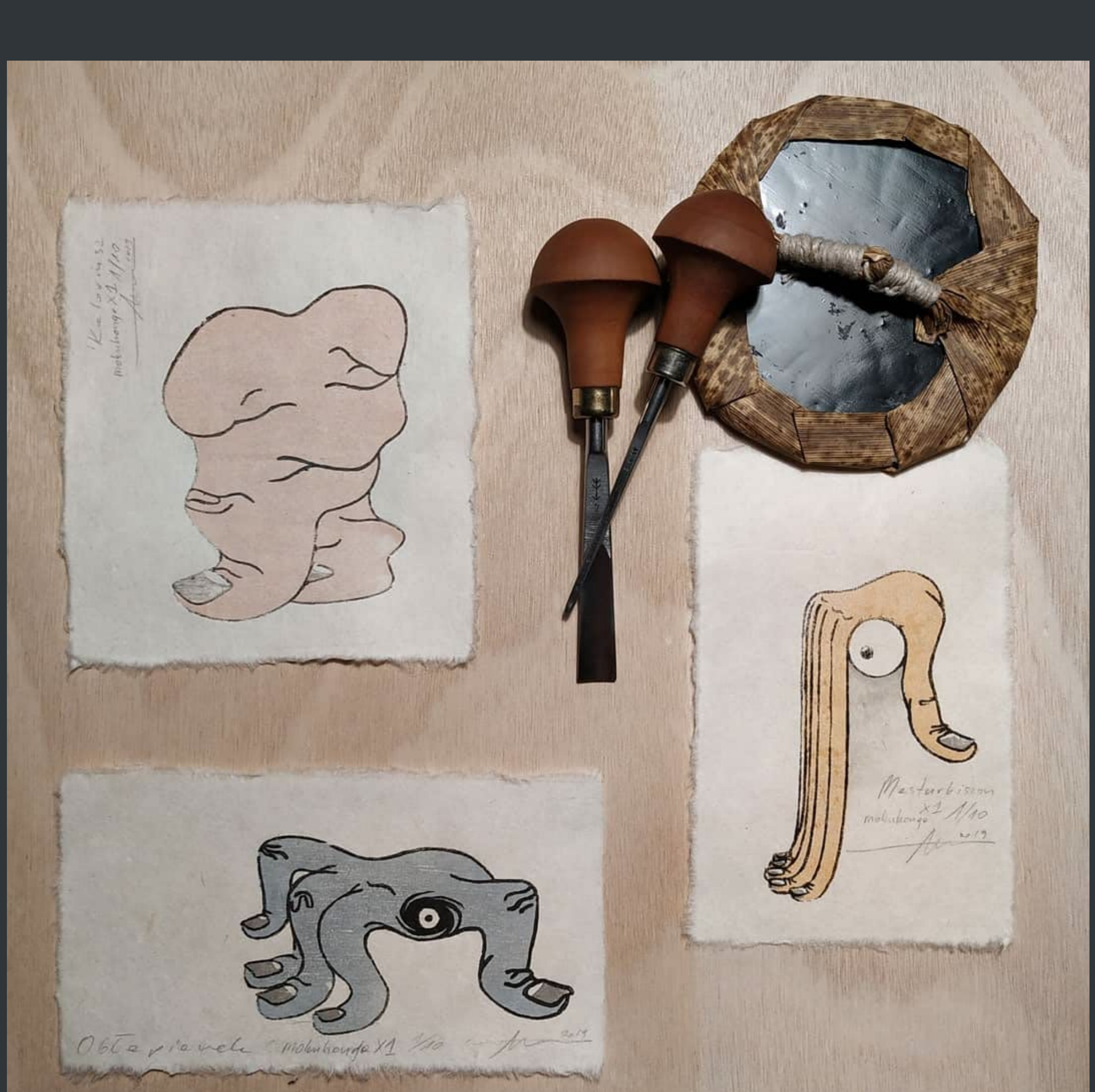

Yōkai – samosie

Cykl grafik wykonanych tradycyjną techniką mokuhanga (drzeworyt japoński). W cyklu tym przedstawiam spersonifikowane wstydliwe ludzkie skłonności, takie jak podjadanie na diecie, samozaspokajanie, czy podszczypywanie innych. Motywem przewodnim jest dłoń ludzka, pseudo-samodzielna, nie związana z nami, która to folguje sobie przedstawianym skłonnościom.

Technika mokuhanga (drzeworyt japoński) jest stosunkowo mało znana w polskim środowisku graficznym głównie ze względu na ciężki dostęp do materiałów i narzędzi. W ramach tworzenia tego cyklu testowałem rozwiązania mogące wpłynąć na popularyzację tej techniki poprzez szukanie dostępnych zamienników. Wyniki tych eksperymentów w późniejszym czasie zaowocowały serią warsztatów i prezentacji m.in. w Muzeum Narodowym w Krakowie w grudniu 2021 r.

Więcej informacji na stronie:
https://www.behance.net/gallery/93909807/Yokai-samosie-mokuhanga-printmaking

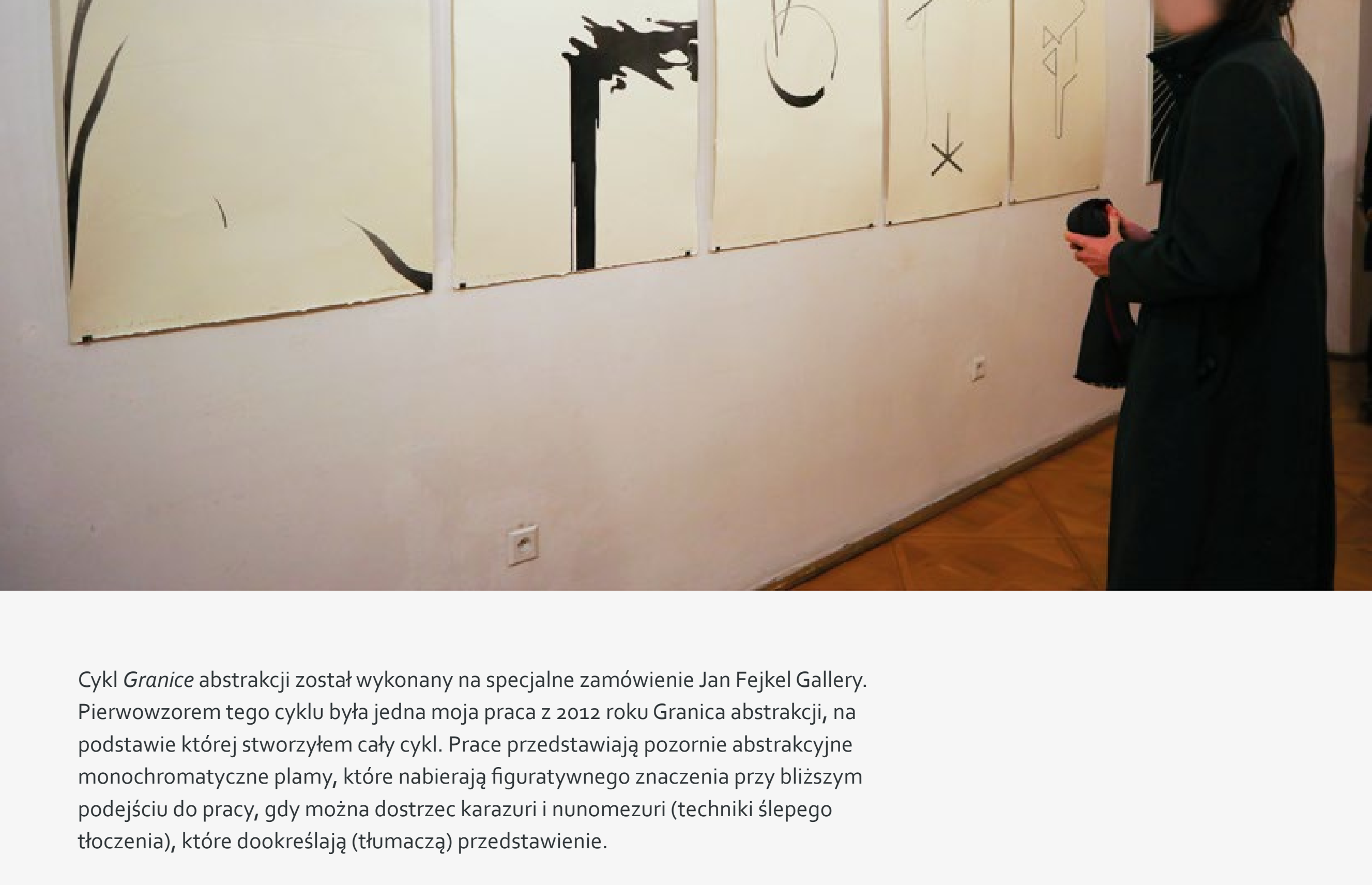

Cykl *Granice* abstrakcji został wykonany na specjalne zamówienie Jan Fejkel Gallery. Pierwowzorem tego cyklu była jedna moja praca z 2012 roku Granica abstrakcji, na podstawie której stworzyłem cały cykl. Prace przedstawiają pozornie abstrakcyjne monochromatyczne plamy, które nabierają figuratywnego znaczenia przy bliższym podejściu do pracy, gdy można dostrzec karazuri i nunomezuri (techniki ślepego tłoczenia), które dookreślają (tłumaczą) przedstawienie.

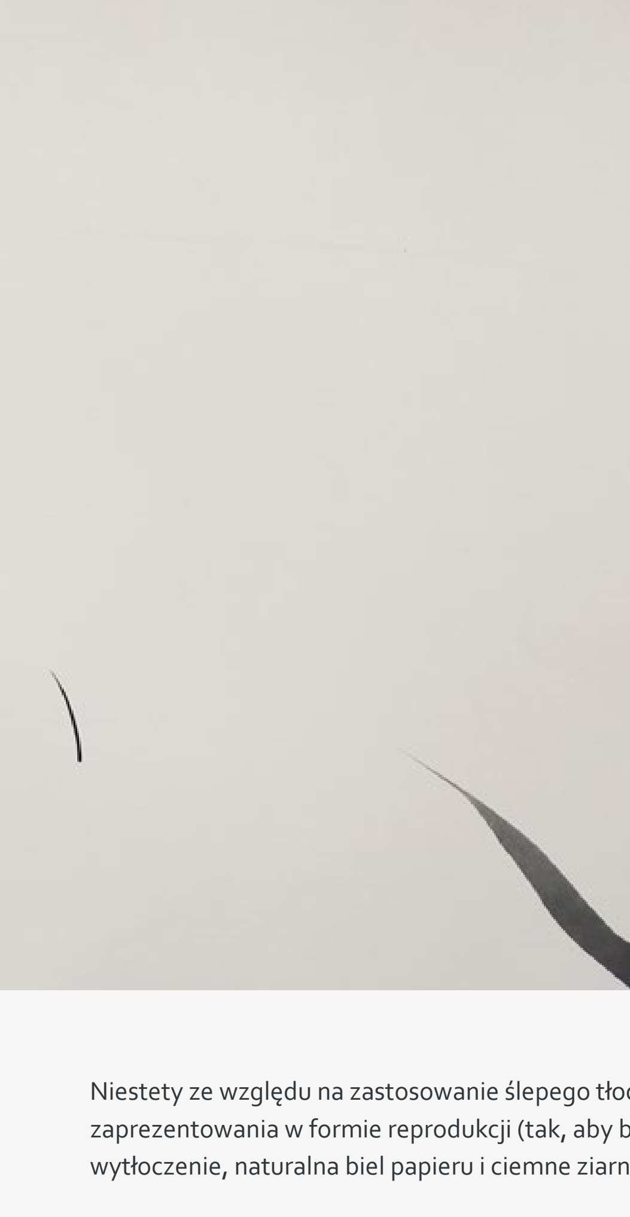

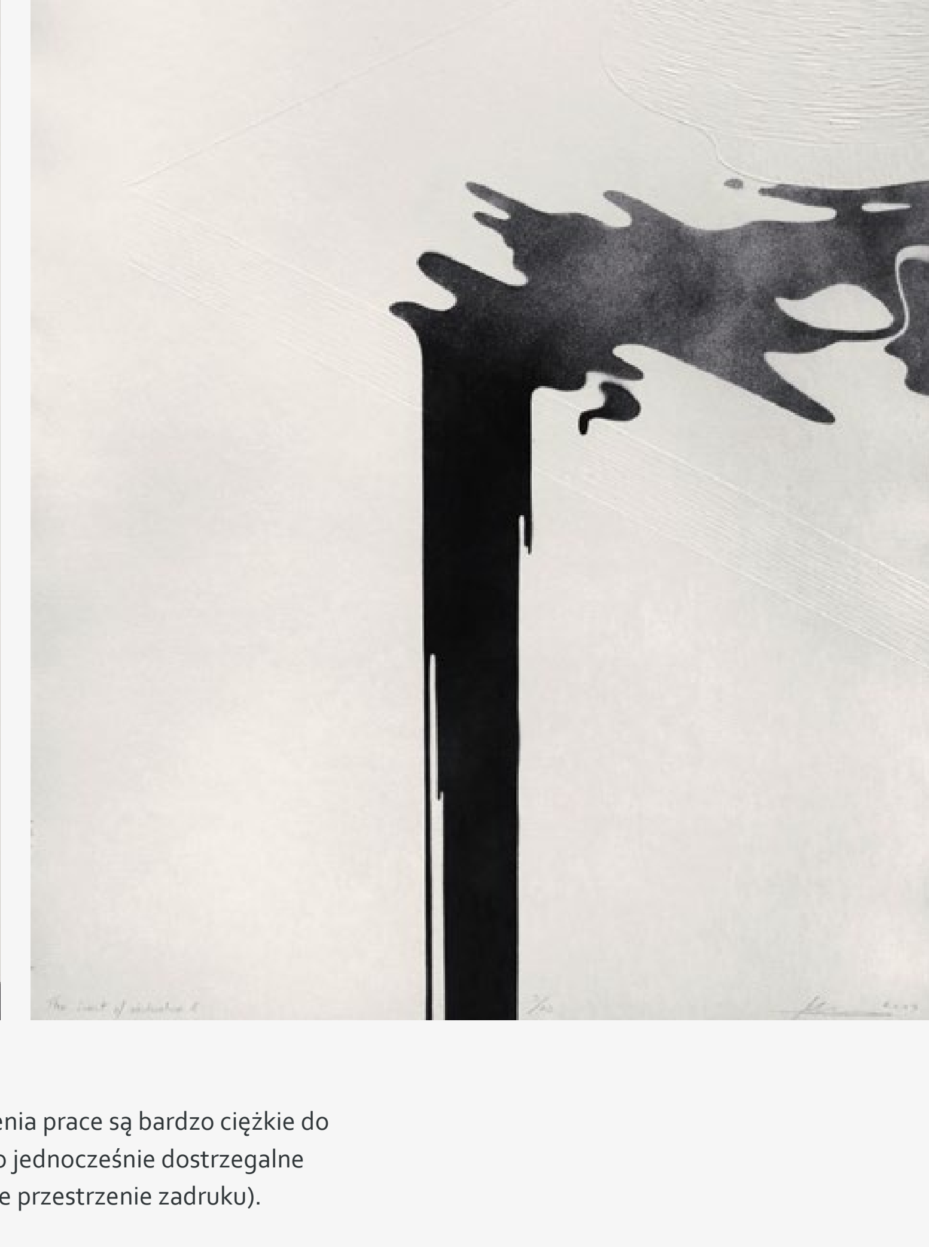

Niestety ze względu na zastosowanie ślepego tłoczenia prace są bardzo ciężkie do zaprezentowania w formie reprodukcji (tak, aby było jednocześnie dostrzegalne wytłoczenie, naturalna biel papieru i ciemne ziarniste przestrzenie zadruku).

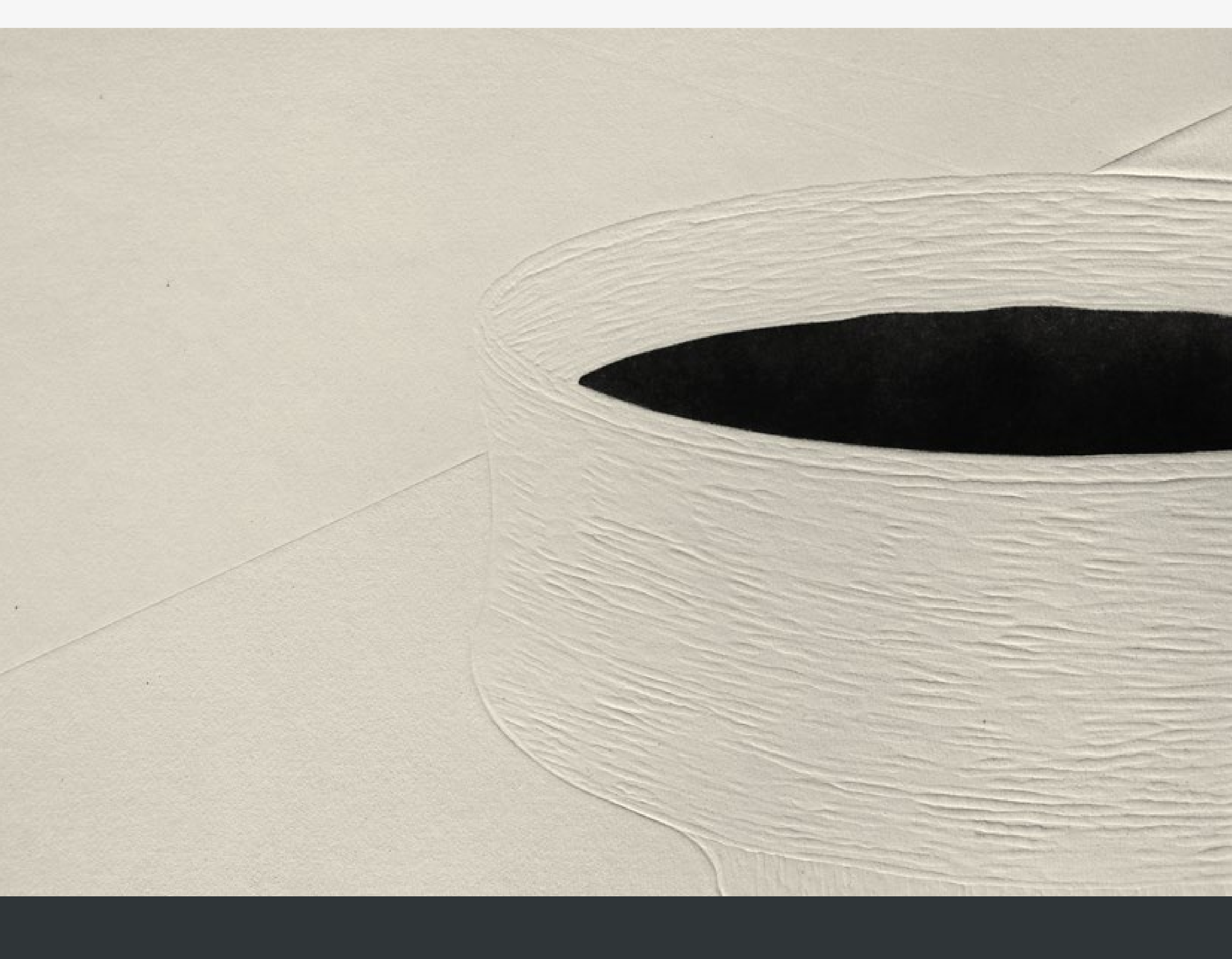

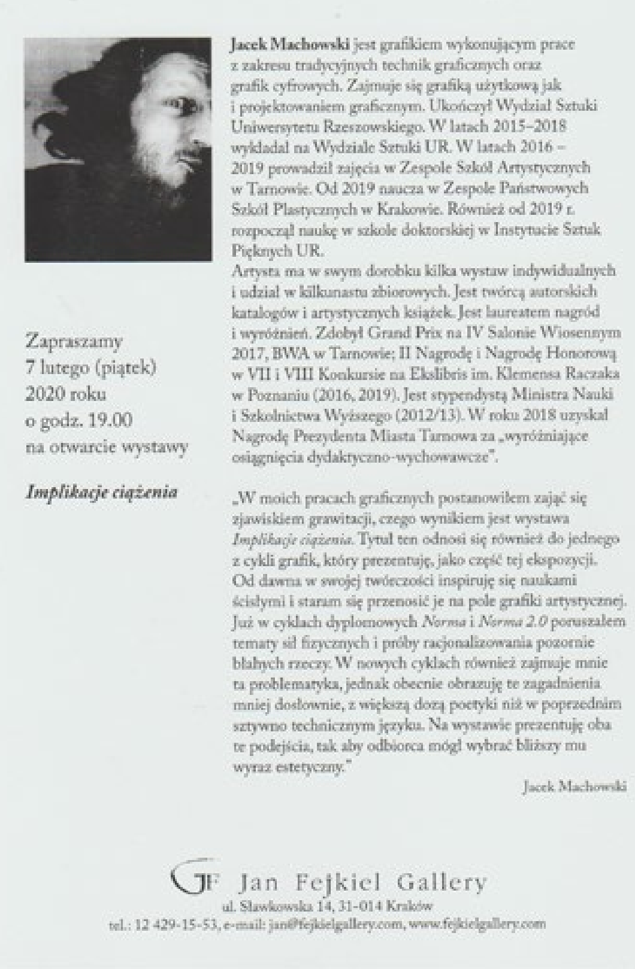

Jacek Machowski jest grafikiem wykonującym prace z zakresu tradycyjnych technik graficznych oraz grafik cyfrowych. Zajmuje się grafiką użytkową jak i projektowaniem graficznym. Ukończył Wydział Sztuki Uniwersytetu Rzeszowskiego. W latach 2015–2018 wykładał na Wydziale Sztuki UR. W latach 2016 – 2019 prowadził zajęcia w Zespole Szkół Artystycznych w Tarnowie. Od 2019 naucza w Zespole Państwowych Szkół Plastycznych w Krakowie. Również od 2019 r. rozpoczął naukę w szkole doktorskiej w Instytucie Sztuk Pięknych UR.
Artysta ma w swym dorobku kilka wystaw indywidualnych i udział w kilkunastu zbiorowych. Jest twórcą autorskich katalogów i artystycznych książek. Jest laureatem nagród i wyróżnień. Zdobył Grand Prix na IV Salonie Wiosennym 2017, BWA w Tarnowie; II Nagrodę i Nagrodę Honorową w VII i VIII Konkursie na Ekslibris im. Klemensa Raczaka w Poznaniu (2016, 2019). Jest stypendystą Ministra Nauki i Szkolnictwa Wyższego (2012/13). W roku 2018 uzyskał Nagrodę Prezydenta Miasta Tarnowa za „wyróżniające osiągnięcia dydaktyczno-wychowawcze".

Zapraszamy
7 lutego (piątek)
2020 roku
o godz. 19.00
na otwarcie wystawy

Implikacje ciążenia

„W moich pracach graficznych postanowiłem zająć się zjawiskiem grawitacji, czego wynikiem jest wystawa *Implikacje ciążenia*. Tytuł ten odnosi się również do jednego z cykli grafik, który prezentuję, jako część tej ekspozycji. Od dawna w swojej twórczości inspiruję się naukami ścisłymi i staram się przenosić je na pole grafiki artystycznej. Już w cyklach dyplomowych *Norma* i *Norma 2.0* poruszałem tematy sił fizycznych i próby racjonalizowania pozornie błahych rzeczy. W nowych cyklach również zajmuje mnie ta problematyka, jednak obecnie obrazuję te zagadnienia mniej dosłownie, z większą dozą poetyki niż w poprzednim sztywno technicznym języku. Na wystawie prezentuję oba te podejścia, tak aby odbiorca mógł wybrać bliższy mu wyraz estetyczny."

Jacek Machowski

Jan Fejkiel Gallery
ul. Sławkowska 14, 31-014 Kraków
tel.: 12 429-15-53, e-mail: jan@fejkielgallery.com, www.fejkielgallery.com

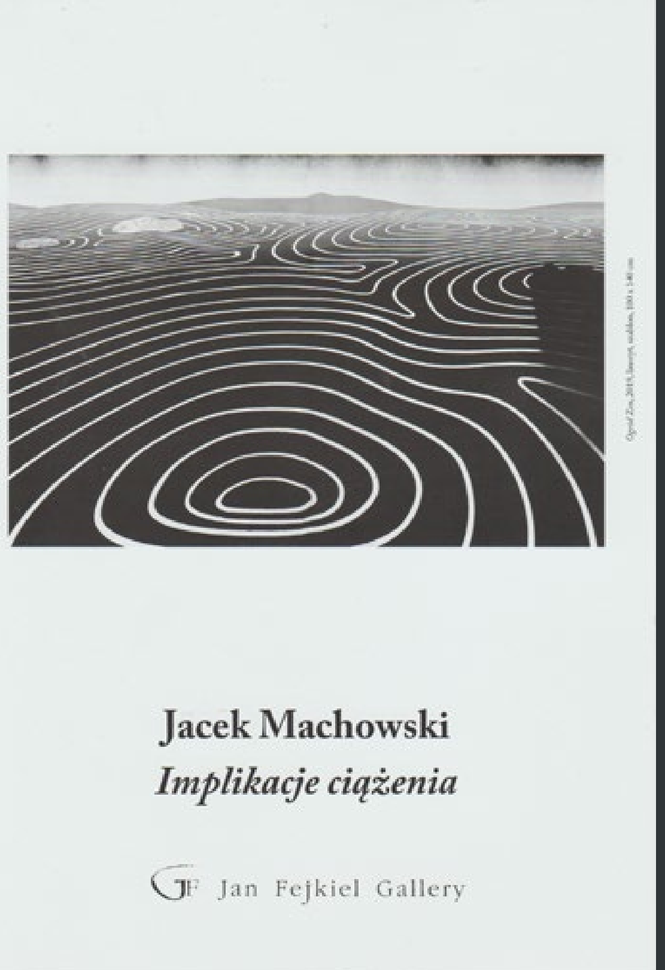

Jacek Machowski
Implikacje ciążenia

Jan Fejkiel Gallery

Wystawie towarzyszyło wydanie folderu.

Niniejsza prezentacja wykonana jest do celów naukowych (ewaluacja pracy Instytutu Sztuk Pięknych Uniwersytetu Rzeszowskiego). Materiały wykorzystane do prezentacji na zasadach „prawa cytatu" (dozwolony użytek edukacyjny) art. 29 ustawy o prawie autorskim i prawach pokrewnych.